

Aan de Participatieraad
Postbus 15000
8440 GA HEERENVEEN

uw brief van:	ons kenmerk:	bijlage(n):	datum:
22 februari 2021	SvdS		2 maart 2021

Onderwerp: Beleidsregels giften en schadevergoedingen Participatiewet Heerenveen

Beste Participatieraad,

Wij hebben uw advies ontvangen. Fijn dat uw raad zo snel heeft gereageerd. Het onderwerp staat inderdaad volop in de belangstelling. U bent positief over de intentie van deze beleidsregels om € 1.200 aan giften en schadevergoedingen onder voorwaarden vrij te stellen van de meldingsplicht. U heeft het met zorg bestudeerd. Aangezien de regels rond de meldingsplicht, en ook rond de beoogde vrijlating, voor cliënten ingewikkeld zijn verwacht uw raad praktische problemen. We nodigen u bij deze graag uit om als klankbord te dienen voor de manier waarop we de communicatie gaan inrichten.

Wij hechten net als uw raad aan maatwerk en duidelijke, acceptabele spelregels. Daarom hebben wij voor giften hoger dan het maximum, nadere regels gesteld die duidelijk maken:

- in welke situaties ook hogere giften vrijgelaten worden
- welke giften altijd vrijgelaten zijn, zoals giften van de Voedselbank
- wanneer er een meldingsplicht geldt

Er is een grens aan het vrijlaten van giften, en die ligt bij de overweging of de vrijlating 'uit oogpunt van bijstandsverlening verantwoord is'. Het betekent dat medewerkers in situaties die onder de beleidsregels vallen, geen individuele afweging hoeven te maken, terwijl dat in de huidige situatie bij elke gift moet worden gedaan.

Uw adviseert daarnaast om extra aandacht te geven aan goede en blijvende voorlichting over deze regels. Dat nemen we uiteraard ter harte en gaan we doen door directe communicatie en via sociale media. Alle bijstandsgerechtigden ontvangen een brief. En onze maatschappelijke partners worden ook geïnformeerd. Zij hebben ook veel contact en kunnen dan door voorlichting de mensen op de juiste manier helpen. Informatie over giften wordt ook opgenomen in onze voorlichtingsmap die uitgereikt wordt aan nieuwe bijstandsgerechtigden.

U heeft ook een aantal specifieke vragen gesteld waar wij antwoord op geven.

Vraag: (artikel 5.1 - giften voor schulden) Waarom worden giften voor delging van problematische schulden alleen vrijgelaten als deze zijn ontstaan vóór aanvang van de bijstandsverlening?.

Antwoord:

De Participatiewet is duidelijk over bijstandsverlening voor schulden, dat is uitgesloten (artikel 13 lid 1 onder g). Wanneer iemand tijdens de bijstand schulden maakt, en deze door middel van een gift aflost die wij vrijlaten, dan is er feitelijk sprake van bijstandsverlening voor schulden. De artikelen 3 tot en met 5 hebben overigens betrekking op giften die boven het vrijgelaten maximum uitkomen. Dus tot € 1.200 mag een gift ook gebruikt worden voor een betalingsachterstand.

Vraag: Bij artikel 6.2 – schadevergoeding ter compensatie van verlies van arbeidsvermogen – vraagt uw raad zich af waarom hier geen vrijlating van € 1200 wordt toegepast?.

Antwoord:

Schadevergoeding ter compensatie van inkomensverlies is gelijk te schakelen met inkomsten uit of in verband met arbeid. Wanneer de schadevergoeding betrekking heeft op een periode waarin ook een bijstandsuitkering werd ontvangen, krijgt de bijstandsgerechtigde achteraf de beschikking over inkomen met dezelfde bestemming als een bijstandsuitkering, namelijk levensonderhoud.

Bij artikel 7 – hardheidsclausule –

In welke situaties krijgt het college een speciale casus onder ogen krijgt. U stelt voor om bepaalde criteria op te stellen voor wanneer een situatie wordt voorgelegd aan het college.

Antwoord:

De hardheidsclausule is voor situaties waarin de toepassing van de beleidsregels leidt tot een onbedoeld negatief gevolg voor de betrokkene. Het kan zich voordoen in een uitzonderlijke individuele situatie. Deze situatie zal niet vaak voorkomen. Mocht dit wel het geval zijn, dan is het beter de beleidsregels aan te passen. Het opstellen van criteria is in tegenspraak met een hardheidsclausule, omdat die slechts bij uitzondering toegepast dient te worden.

Bij Toelichting

Bij de kop - Giften - blijft onduidelijk welke giften wel en welke niet worden vrijgelaten. Dit moet voor medewerkers en cliënten volstrekt duidelijk zijn om ongewenste situaties te voorkomen.

Antwoord:

Dank. Wij passen de eerste zin als volgt aan:

Bij de vrijlating van giften wordt geen onderscheid gemaakt tussen giften van instellingen (anders dan organisaties bedoeld in artikel 3, lid 1 onder d) en giften van personen.

Bij de kop – schuldhelpverlening en giften – vragen wij ons af waarom in deze lastige situaties voor de cliënt het bedrag van € 1200,- niet altijd wordt vrijgelaten. Mensen in deze situatie hebben het vaak erg moeilijk en dan kunnen giften tot € 1200,- juist enige lucht geven.

Antwoord:

Ook naar de schuldeiser hebben wij een verantwoordelijkheid, namelijk dat die een zo groot mogelijk deel van de vordering terug krijgt. Dit is de reden dat alle inkomen meetelt wanneer het gaat om schuldregelingen. Het standaard en eenzijdig bepalen dat een gift (=inkomen) wordt vrijgelaten, kan leiden tot het mislukken van een individuele schuldregeling en in het algemeen tot minder mogelijkheden voor de gemeente om schuldregelingen te treffen met schuldeisers. Zij zullen dan minder bereid zijn om mee te werken aan schuldregelingen. In ieder geval hebben schuldeisers er in deze situatie recht op te weten dat een hogere aflossing mogelijk is. Ze kunnen dan ook alsnog besluiten dat de gift niet gebruikt wordt voor aflossing.

Bij artikel 2 – over het maximumbedrag dat wordt vrijgelaten – kan een scheve situatie ontstaan voor cliënten die een bijdrage al dan niet krijgen via de stichting Leergeld, of (in bepaalde gevallen) de Voedselbank. Als de bijdrage via deze instellingen wordt verkregen dan telt dit niet mee voor de maximale vrijlating en als zij dat op andere wijze krijgen telt dat wel mee. Het is daarom extra belangrijk dat cliënten actief worden gewezen op de mogelijkheid om gebruik te maken van de Voedselbank en stichting Leergeld voor dergelijke bijdrages.

Antwoord:

Wanneer iemand een schenking van de Voedselbank of Stichting Leergeld ontvangt, dan is direct duidelijk wat dit inhoudt. Ook doen deze organisaties een screening voorafgaand aan de schenking voor wat betreft de noodzakelijkheid en het voldoen aan hun criteria. Bij een schenking die door een ander wordt gegeven, is dit op voorhand niet altijd duidelijk. Daarom kan zo'n schenking niet op dezelfde manier behandeld worden en moet zo nodig nader onderzoek gedaan worden.

Bij artikel 3 – giften hoger dan het maximumbedrag – wat wordt precies bedoeld met de regel dat het college moet beoordelen bij een gift hoger dan € 1200,- of het meerdere wel als middel in aanmerking genomen moet worden? Gaat het hier dan niet alleen om speciale kosten voor hulpmiddelen of voor kosten waarvoor bijzondere bijstand mogelijk is?

Antwoord:

Een gift tot € 1.200 wordt altijd vrijgelaten. Het maakt daarbij niet uit waar het aan besteed is of wat het is. Wanneer iemand een gift van meer dan €1.200 ontvangt, of als het totaal van giften over het kalenderjaar meer dan € 1.200 is geweest, moet een onderzoek gedaan worden. Een verdere vrijlating boven € 1.200 is in ieder geval van toepassing wanneer de gift voldoet aan artikel 3. Is dit niet het geval dan kunnen er alsnog redenen zijn om de gift wel vrij te laten, maar dan op grond van een individuele beoordeling.

Bel gerust als u vragen heeft

Heeft u vragen over deze brief? Neem dan contact op met Saskia van der Sluis door te bellen naar 0513- 617 741.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Heerenveen.
De gemeentesecretaris, De burgemeester,

J. van Leeuwestijn

T.J. van der Zwan